

CZU 025.3

INSTRUMENTE NECESARE ÎN DESCRIEREA BIBLIOGRAFICĂ A RESURSELOR INFORMAȚIONALE

TOOLS NEEDED IN THE BIBLIOGRAPHIC DESCRIPTION
OF INFORMATION RESOURCES

Varvara GANEA

Abstract: *The article provides recommendations for cataloguer to create bibliographic records, activity that requires consultation of reference tools: thesaurus, vocabularies, classification tables, reference documents, authority data on official names of persons, names of activities, geographical names, etc.*

Keywords: *document processing, documentary analysis, international cataloging principles, national standards, international standards, UDC, indexing*

Argument

Cantitatea de resurse informaționale produse în prezent au o dinamică incredibilă. Într-o bibliotecă, regăsirea și exploatarea la maxim a acestor informații, într-un timp scurt este foarte important pentru utilizatori. Principala modalitate de reflectare a colecțiilor este prelucrarea lor, fiind o activitate intelectuală.

Brigitte Richter, colaborator al Bibliotecii Universității Le Mans, Franța în **Ghid de biblioteconomie** definește prelucrarea documentelor ca: *ansamblul operațiilor materiale și intelectuale care sunt efectuate din momentul intrării publicației în bibliotecă până la punerea acesteia la dispoziția cititorului.*

Prelucrarea documentelor este o activitate, ce constă în identificarea unui document prin autori, titlu, ediție, date de apariție, colecție și, mai ales, în redarea succintă sub forma indicilor de clasificare sau a descriptorilor, a conținutului. Această activitate necesită consultarea permanentă a unor instrumente de referință: tezaure, vocabulare, tabele de clasificare, documente de referință, date de autoritate privind denumirile oficiale de persoane, denumirile de activități, nume geografice etc.

Toate aceste instrumente de referință constituie instrumente de lucru și ar trebui să constituie o colecție de date de referință pe calculator și consultabilă online.

Analiza documentară – o procedură intelectuală în urma căreia este identificată informația. Identificarea informației are loc cu ajutorul limbajelor documentare cu structură ierarhică (scheme codificate de clasificare – utilizate în indexarea sistematică) sau cu structură combinatorică (termeni selectați din limbajul natural, liste de autoritate sau vedete de subiect și tezaure – utilizate în indexarea analitică sau alfabetică).

Analiza documentară este considerată un ansamblu de operații destinate reprezentării conținutului și formei unui document.

Acest proces include 2 etape:

analiza documentară formală cu componentele: descrierea bibliografică; notița bibliografică și catalogarea ; analiza documentară a conținutului: siste-

matizarea (indexarea), formarea indicilor, rezumat.

Procesul respectiv poate fi fragmentat în lectură, analiză, sinteză. Mai este important în timpul analizei documentare să ținem cont de selectare și interpretare. Selectarea trebuie să aibă în vedere actualitatea informațiilor, precum și semnificația lor. Interpretarea textului depinde în mare măsură de orizontul documentului și de context.

Descrierea fizică a documentelor este cunoscută sub denumirea de **catalogare**.

- Regulile de catalogare au trecut prin procese de revizuire și actualizare, de la primele norme stabilite:
- Sir Anthony Panizzi (1839)
- Charles Ami Cutter (1876)
- Principiile internaționale de catalogare de la Paris (1961)
- Normele ISBD - ediția din 2007
- Formatul UNIMARC - ediția a 3-a – 2008...
- În anul 2009, IFLA a creat o nouă declarație de principii de catalogare, care se aplică cataloagelor online de bibliotecă și nu numai acestora. Declarația din 2009 privind Principiile de catalogare a înlocuit și a extins scopul Principiilor de la Paris, trecând de la considerarea doar a **resurselor de tip text** la **toate tipurile de resurse** și de la alegerea și forma intrării la toate aspectele datelor bibliografice și de autoritate utilizate în cataloagele de bibliotecă. A inclus nu numai principii și obiective dar și **reguli directoare care ar trebui incluse în codurile de catalogare la nivel internațional**, precum și recomandări cu privire la posibilitățile de căutare și regăsire.
- O nouă versiune aprobată - 2016 (o versiune revizuită și actualizată în anii 2014 și 2015). Ediția din 2016 ia în considerare noi categorii de utilizatori, mediul cu acces deschis, interoperabilitatea și accesibilitatea datelor, caracteristicile instrumentelor de regăsire și schimbarea semnificativă a comportamentului utilizatorului în general.

Principiile Internaționale de Catalogare (2016), bazate pe modelul conceptual FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records), FRAD (Functional Requirements for Authority Data) și FRSAD (Functional Requirements for Subject Authority Data)

Principiile din această declarație vor asigura o dezvoltare în ceea ce privește schimbul și partajarea datelor bibliografice și de autoritate la nivel internațional și vor ghida pe cei care elaborează reguli de catalogare în eforturile lor.

Declarația de Principii Internaționale de Catalogare din 2016 (ICP) cuprinde:

1. Scop
2. Principii generale
3. Entități, atribute și relații
4. Descriere bibliografică
5. Puncte de acces
6. Obiective și funcții ale catalogului
7. Fundamentele funcției de „căutare” în catalog

Această declarație se bazează pe marile tradiții de catalogare din întreaga lume, dar și pe familia de modele conceptuale IFLA Cerințe funcționale (Functional Requirements).

Conform acestei declarații, catalogarea trebuie să țină seama de entități, atribute și relații așa cum sunt definite în modelele conceptuale ale universului bibliografic:

- Lucrare
- Expresie
- Manifestare
- Exemplar
- Persoană
- Familie
- Colectivitate
- Thema
- Nomen

Lucrare, expresie, manifestare și exemplar sunt entități din Grupul 1, descrise în modelele FRBR și FRAD.

Persoană, familie și colectivitate sunt entitățile din Grupul 2, descrise în modelul FRAD. Termenul din limba latină *thema* (orice entitate utilizată ca subiect al unei lucrări) se traduce în limba română prin *temă*. Întrucât termenul nu este în limba engleză, în traducerea în limba română s-a păstrat termenul așa cum apare, în limba latină. De asemenea, termenul din limba latină *nomen* (orice semn sau succesiune de semne) se traduce în română prin *nume*.

Un capitol aparte ale acestei declarații sunt *Punctele de acces pentru regăsirea datelor bibliografice și de autoritate*. Punctele de acces pot fi *controlate* sau *necontrolate*.

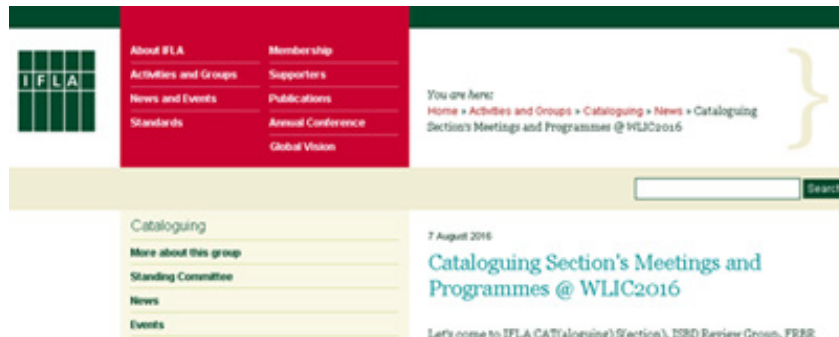
Punctele de acces controlate trebuie să fie furnizate pentru formele autorizate și pentru formele variate ale numelor pentru entități ca persoană, familie, colectivitate, lucrare, expresie, manifestare, exemplar și *thema*. *Punctele de acces controlate* asigură coerența necesară pentru colocarea datelor bibliografice pentru seturi de resurse.

Punctele de acces necontrolate pot fi furnizate ca date bibliografice pentru nume, titluri (de ex., titlul propriu-zis așa cum se găsește pe manifestare - materializarea fizică a expresiei unei lucrări). O manifestare poate fi o colecție de lucrări, o lucrare individuală sau o parte componentă a unei lucrări [IFLA, 2009] (273), coduri, cuvinte cheie etc., care nu apar ca fiind controlate în datele de autoritate.

Cele **13 principii** (Ediția 2016) ce direcționează construcția și elaborează codurile de catalogare, deciziile pe care le iau catalogatorii și politicile privind accesul la date și schimbul de informație.

- 1. Interesul utilizatorului.** Trebuie făcute toate eforturile pentru a menține toate datele adecvate pentru utilizatori. Deciziile luate în elaborarea descrierilor și a formelor controlate ale numelor ca puncte de acces ar trebui să aibă în vedere utilizatorul.
- 2. Uzanța limbii.** Vocabularul utilizat în descrieri și puncte de acces trebuie să corespundă celui folosit de majoritatea utilizatorilor.
- 3. Reprezentare.** O descriere ar trebui să reprezinte o resursă așa cum apare aceasta.
- 4. Acuratețe.** Datele bibliografice și de autoritate ar trebui să formeze un portret realizat cu acuratețe al entității descrise.
- 5. Suficiență și necesitate.** Se includ acele elemente de date care sunt necesare pentru: facilitarea accesului pentru toate tipurile de utilizatori, incluzându-i pe cei cu necesități specifice; îndeplinirea obiectivelor și funcțiilor catalogului; și descrierea și identificarea entităților.

6. **Semnificație.** Elementele de date ar trebui să fie relevante pentru descriere, semnificative și să permită distincții între entități.
7. **Economie.** Când există diferite mijloace pentru atingerea unui obiectiv, ar trebui acordată prioritate celui care favorizează, în general, cel mai bine utilitatea și care are caracter practic (de ex., cel mai mic cost și cea mai simplă abordare).
8. **Coerență și standardizare.** Descrierile și construcția punctelor de acces ar trebui să fie standardizate, în măsura în care este posibil, pentru a asigura coerența.
9. **Integrare.** Descrierile pentru toate tipurile de resurse și formele controlate ale numelor pentru toate tipurile de entități ar trebui să se bazeze pe un set comun de reguli, pe cât posibil.
10. **Interoperabilitate.** Ar trebui făcute toate eforturile pentru a asigura partajarea și reutilizarea datelor bibliografice și datelor de autoritate în interiorul și în afara comunității de biblioteci.
11. **Deschidere.** Restricțiile asupra datelor ar trebui să fie minime în scopul de a menține transparența în concordanță cu principiile Accesului Deschis, care au fost menționate în Declarația IFLA pentru Acces Deschis.
12. **Accesibilitate.** Accesul la datele bibliografice și de autoritate, ca și la funcționalitățile de căutare, ar trebui să fie în acord cu standardele internaționale pentru accesibilitate, recomandate în Codul Etic al bibliotecarilor și al altor specialiști în servicii de informare, elaborat de IFLA.

13. **Raționalitate.** Regulile dintr-un cod de catalogare ar trebui să fie ușor de susținut și să nu fie arbitrare.

Standarde naționale și internaționale

ISO (*Organizația Internațională de Standardizare*) este o federație mondială de organisme naționale și standardizare. Republica Moldova a devenit membru al ISO în 1995 și membru al GEN (Comisia Europeană de Standardizare) în anul 2007.

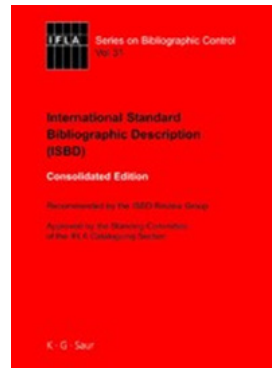
International
Organization for
Standardization

Activitatea de standardizare în domeniul biblioteconomiei este în competența Comitetului Tehnic Nr. 1 Biblioteconomie. Informare. Documentare (aprobat în 1992).

Consiliul Biblioteconomic Național (C.B.N.) este organul de stat care sprijină metodologic aplicarea standardelor naționale în domeniul biblioteconomiei,

informării și documentării. ISBD (*Internațional Standard Bibliographic Description*), elaborat de IFLA (*Federația Internațională a Asociațiilor de bibliotecari și biblioteci*) reprezintă un ansamblu de reguli la nivel internațional, referitoare la descrierea bibliografică a tuturor tipurilor de documente:

- ISBD (M) - monografii
- ISBD (G) - general
- ISBD (S) – seriale; din 2002 - resurse în continuare
- ISBD (CM) – materiale cartografice
- ISBD (PM) – muzică tipărită
- ISBD (NBM) - materiale noncarte
- ISBD (A) - monografii vechi și rare
- ISBD (CF) - resurse electronice.

Structura descrierii/înregistrării conform ISBD este constituită din cele 9 zone de informații:

0 - *Zona formei conținutului și a tipului de suport* (dezbateri începute în anul 2011) ; (În manualul UNIMARC, publicat pe site-ul web al Bibliotecii Naționale Franceze, manual care cuprinde actualizări realizate în iunie 2016, sunt prezentate câmpuri (cu specificarea *Mise en ligne* (postat) 2016), care corespund formei conținutului și tipului de media din zona 0 a ISBD (ediția consolidată). De altfel, în alte documente metodologice elaborate în Franța, în care sunt abordate corespondențele dintre UNIMARC și ISBD (ediția consolidată), sunt specificate, de asemenea câmpuri ca fiind în corespondență cu zona 0 din ISBD); (Conferința Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, 2-4 octombrie 2017, Cluj-Napoca (Catrina Căluian BJ Galați)

Zona titlului și a mențiunilor de responsabilitate

Zona ediției

Zonă specifică a materialului sau a tipului resursei

Zona publicării, producerii, distribuției

Zona descrierii fizice

Zona seriei (colecției) și resursei monografice multiparte

Zona notelor

Zona identificatorului resursei și termenilor de disponibilitate (IFLA, ISBD, 2011)

În funcție de modalitatea concretă de realizare, catalogarea poate fi de mai multe tipuri:

• **catalogare înaintea publicării (CIP):** presupune redactarea descrierii bibliografice a cărții înainte ca aceasta să fie tipărită astfel încât descrierea respectivă să fie imprimată pe carte (de regulă pe versoul pa-

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Deținători ai titlului de *Doctor Honoris Causa*. Membri de Onoare ai Senatului / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt.: Elena Scurtu, Maria Fotescu ; red.-coord. Elena Harconița ; design/tehnored. S. Ciobanu, A. Antonova. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Bălți : US „Alec Russo” din Bălți, 2017. – 272 p. – (*Doctor Honoris Causa*). – ISBN 978-9975-50-208-5.

Indice de nume : p. 266-272. – 20 ex.

ginii de titlu), cât și pentru a fi inclusă, cu mențiunea CIP, în Bibliografia Națională.

- **catalogare descriptivă** – parte a catalogării prin care se atribuie atât date descriptive, cât și puncte de acces, altele decât subiectul [IFLA, 2009]

- **catalogare originală**: crearea unei descrieri bibliografice pentru prima dată, adică crearea notițelor bibliografice pentru fiecare document achiziționat.

- **catalogarea partajată** (în cooperare) presupune cooperarea între biblioteci, în scopul realizării descrierilor bibliografice. Catalogarea partajată se bazează pe principiul elaborării o singură dată a descrierii bibliografice și transmiterea acelei descrieri către orice sistem de informare și documentare. Catalogarea în cooperare contribuie la realizarea unuia din programele fundamentale ale IFLA: Controlul Bibliografic Universal.

Ne este cunoscută și **catalogarea centralizată** – catalogare pentru un grup de biblioteci, fără contribuția acelor biblioteci.

Unul din standarde cu referire la descrierea bibliografică este *Gost-ul 7.1-2003: Standard interstatal de descriere bibliografică („Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления“)*. Acest Standard a fost adoptat la 02.07.2003 (procesul verbal Nr 12) de Comitetul de Standardizare, Metrologie și Certificare a Rusiei cu acordul țărilor participante ca Standard Național. În Republica Moldova (fiind participantă la adoptarea acestui document) Hotărârea a intrat în vigoare la 01.05.2005.

În 2016 apare *Metodologia de aplicare a GOST-ului 7.1 - 2003 („Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления“)*, care specifică cerințe generale și reguli/recomandări la înregistrările bibliografice produse de agențiile bibliografice naționale, la înregistrări bibliografice ale altor agenți de catalogare fie în format electronic, fie tipărit. Acest Gost nu se aplică la referințele bibliografice.

Alte Standarde (selectiv):

SM STAS 12598:2003 Informare și documentare Metode de analiză a documentelor, de determinare a conținutului lor și de selectare a termenilor de indexare.

SM SR ISO 832:2005 Informare și documentare. Descriere și referințe bibliografice. Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici.

SM SR ISO 7154:2005 Documentare. Principii de ordonare bibliografică.

SM STAS 8636:2005 Informare și documentare. Orânduirea în catalogul alfabetic de autori și titluri și în indexuri.

SM SR 13420:2005 Biblioteconomie și documentare. Clasificare zecimală universală. Indici de bază.

SM SR ISO 999:2003 Informare și documentare. Principii directe pentru conținutul, structura și prezentarea indexurilor.

SM SR ISO 2108:2012 Informare și documentare. Sistemul internațional standardizat pentru carte (ISBN).

SM ISO 25964-1:2014 Tezaurile și interoperabilitate a lor cu alte vocabulare. Partea I. Tezaur pentru selectare informațională.

SM ISO 639-1/-5:2016 Cod pentru reprezentarea denumirilor de limbi etc.

Clasificarea Zecimală Universală

Clasificarea Zecimală Universală este o schemă de concepte organizate în clase. Este un limbaj artificial deoarece atribuie un cod matematic fiecărui concept. Acestea sunt niște indici ce urmează de la general la particular. În cadrul acestui limbaj, cunoașterea este divizată în 10 mari clase, fiecare subdivizată în structuri logice.

Un indice de clasificare zecimală este compus din *indice general CZU*, care reflectă domeniul fundamental, un indice comun auxiliar, ce exprimă relația dintre subiecte și un *indice auxiliar special*, care se referă la material. Indicii sunt aplicați cu ajutorul semnelor: + (plus), slash, : (două puncte), (paranteze drepte) etc.

Sistemul de clasificare zecimală mai include: *indici auxiliari de loc, de rasă, de formă, de limbă, de timp*.

Clasificarea Zecimală Universală ne redă o relație dintre limbajul matematic și disciplinele info-documentare, ce contribuie la identificarea informației.

Federația Internațională de Informare (FID) a gestionat CZU de la crearea ei până în anii '80.

În anul 1991 s-a instituit *Consortiul CZU*

În Republica Moldova CZU a început să fie utilizată în anul 1992

Principiile fundamentale ale CZU:

- este o clasificare în sensul strict, depinzând de analiza conținutului ideii, astfel că noțiunile și grupele de noțiuni se regăsesc grupate împreună, evitând sistematizarea formală a clasificării în ordine alfabetică sau în alt fel;
- este o clasificare universală în care s-a căutat includerea ansamblului cunoștințelor;
- universitatea la nivelul noțiunilor se bazează pe un sistem de simbolizare care permite asocierea indicilor principali simpli;
- este o clasificare zecimală, construită pe principiul trecerii de la general la particular cu ajutorul împărțirii totalității cunoștințelor umane în zece mari clase.

Modificări CZU

2011 - clasa 2 – Religie. Teologie

- clasa 0 Generalități – diviziunea 005 Studiul organizării. Metodologie - în diviziunea 005 Management

- subdiviziunea 681.3 – în clasa 004 – Știința și tehnologia calculatoarelor
- 2012 – s-au publicat modificările claselor CZU cu reflectarea Indicilor Auxiliari comuni
- 2017 - Tabela 1i - Indici auxiliari comuni de punct de vedere 000/.009 - redefinită în Tabela 1k - Indici auxiliari comuni de caracteristici generale. : Proprietăți, Materiale, Relații/Procese și Persoane.
- clasa 0 – modificat titlul – Știință și cunoștințe. Organizare. Știința calculatoarelor. Informare. Documentare. Bibliologie. Instituții. Publicații.
- 00 – (completare) - Prolegomenia. Fundamente ale cunoașterii și culturii. propedeutica
- 001 – (completare) – Știință și cunoștințe în general. Organizarea muncii intelectuale
- 002 - Documentare. Cărți. Scrieri. Autori
- 003 - Sisteme și caractere de scriere
- 004 - Știința și tehnologia calculatoarelor. Calculatoare. Procesarea datelor. Completare cu introducerea subdiviziunilor noi în 004
- Modificări la clasa 005 Management
- În clasa 3 – indice nou - 305 Studii de gen
- Modificări - 37; 39
- Subdiviziunea 396 Feminism – anulat

Un alt reper în identificarea documentelor este aplicarea unui cod pe partea exterioară a unității din colecția de bibliotecă și se numește **cotă**. Este alcătuită din indicele de clasificare urmat de semnul de autor sau inițiala titlului. Datorită cotei afișate pe cotorul cărții este identificat locul ei pe raft.

Indexare

O importanță primordială în procesul descrierii bibliografice este analiza documentară – o procedură intelectuală în urma căreia este identificată informația și care este desemnată prin termenul generic indexare realizându-se cu ajutorul limbajelor documentare cu structură ierarhică (scheme codificate de clasificare – utilizate în *indexarea sistematică*) sau cu structură combinatorică (termeni selectați din limbajul natural, liste de autoritate sau vedete de subiect și tezaure – utilizate în *indexarea analitică sau alfabetică*). Indexare atribuită este o metodă de indexare în care o vedetă de subiect sau descriptorii sunt selectați de către indexator într-un vocabular controlat pentru a reprezenta subiectul. Pentru optimizarea procesului de regăsire a informației în procesul de prelucrare analitico-sintetică a documentelor este utilizată metoda de **indexare pe subiecte**. Este un proces complex, care solicită indexatorului capacitatea de analiză și sinteză, cunoașterea terminologiei de specialitate, competențe bibliografice și biblioteconomice, de lingvistică etc.

Catalogarea automatizată a impus catalogatorul să elaboreze **Fișierul de Autoritate pe Subiecte**, care reprezintă o listă de subiecte, ordonate alfabetic și care mult ajută la identificarea și regăsirea informației.

Se utilizează *Liste de vedete de subiect universale: LIVES-RO, RAMEAU*; bibliotecile specializate: *MeSH, AGROVOC, EUROVOC*.

Regăsirea informației

Produsul principal al activității de descriere bibliografică a resurselor informaționale este reprezentat de *Cataloagele bibliotecii* (tradițional și online).

Catalogul on-line este o baza de date, ce facilitează regăsirea informației, având multe criterii de căutare și posibilitatea de combinare a acestora.

În *Declarația de Principii Internaționale de Catalogare* (2016) sunt stipulate *Obiectivele și funcțiile catalogului*:

- să găsească resurse bibliografice într-o colecție ca rezultat al căutării, folosind atribute și relații ale entităților;
- să identifice o resursă bibliografică sau un agent (adică, să confirme că entitatea descrisă corespunde entității căutate sau să distingă între două sau mai multe entități cu caracteristici similare);
- să selecteze o resursă bibliografică adecvată cerințelor utilizatorului (adică, să aleagă o resursă care să corespundă cerințelor utilizatorului în privința mediului, conținutului, suportului etc. sau să respingă o resursă care nu este adecvată cerințelor utilizatorului);
- să dobândească sau să obțină acces la un exemplar descris;
- să navigheze sau să exploreze într-un catalog pe baza organizării logice a datelor bibliografice și de autoritate și pe baza prezentării clare a relațiilor dintre entități...

Fundamentele funcției de „căutare” în catalog, conform declarației din 2016, include:

- instrumente de căutare,
- puncte de acces principale,
- puncte de acces suplimentare

Când căutarea conduce la regăsirea unui număr mare de date bibliografice cu același punct de acces, rezultatele ar trebui să fie afișate într-o ordine logică convenabilă pentru utilizatorul catalogului, preferabil conform normelor limbii și/sau scrierii punctului de acces. Utilizatorul ar trebui să poată alege între diferite criterii: data publicării, ordine alfabetică, clasamentul relevanței etc. Atunci când este posibil, ar trebui preferată afișarea care prezintă entități și relațiile dintre acestea (Punctul 7.2 din declarație).

LibUnivCatalog - catalogul partajat a 7 biblioteci universitare din Republica Moldova participante la Proiectul Tempus Servicii Informaționale Mo-

derne pentru Studii de Calitate.

BŞ USARB este una din bibliotecile care a ales să integreze **Aleph**-ul cu **Primo** - soluția de descoperire și furnizare de la **Ex Libris**, care oferă utilizatorilor o soluție universală pentru descoperirea și furnizarea tuturor tipurilor de materiale - tipărite, electronice și digitale – independent de format sau localizare.

Ușor de utilizat, sofisticatul **OPAC** (Open Public Access Catalog) - catalogul cu acces public deschis, accesibil prin web - **este poarta de acces a utilizatorilor la sistemul Aleph**. Interfața web poate fi ușor adaptată, fără efort, de către bibliotecă, după nevoile sale și pentru a reflecta imaginea acesteia.

Informațiile din OPAC sunt disponibile grație modulului Aleph Catalog, în cadrul căruia este realizată descrierea bibliografică a resurselor informaționale.

Glosar

Analiză documentară – Activitate de examinare a unui document și de extragere a datelor bibliografice și de conținut ale acestuia [SM STAS 8301, 2005] (19).

Clasificare zecimală universală – o clasificare aspectuală, ierarhică și sintetică, o schemă formată din tabele principale cu ordonarea sistematică și tabele auxiliare pentru concepte care pot apărea în toate sau mai multe discipline (72).

Catalogare – Proces de creare a înregistrărilor bibliografice pentru un catalog. În biblioteci include descrierea bibliografică, analiza de subiect, atribuirea indicilor de clasificare, precum și prelucrarea tehnică a unităților pentru depozit (59).

Date bibliografice – Elemente care intră în descrierea unui document.

Descriere bibliografică – set de date bibliografice care identifică o resursă [IFLA, ISBD, 2001].

Document – informare înregistrată sau obiect material care poate fi tratat ca o unitate într-un proces de documente [SM ISO 2789, 200915, SM ISO 11620, 2011] (131).

Indexare – reprezentarea prin elementele unui limbaj artificial sau natural a datelor ce rezultă din analiza de conținut a unui document sau a unei părți din acesta, efectuată cu scopul de a ușura regăsirea informațiilor [SM STAS 8301:2005, 2.54] (215).

OPAC (Catalog Online de Acces Public) – catalog în care informațiile sunt stocate într-o bază de date a unui sistem informatic și poate fi consultat în mod direct de către un utilizator prin intermediul unui terminal dintr-o locație la distanță [ISO 5127, 2001] (310).

Manifestare – materializarea fizică a expresiei unei lucrări. O manifestare poate fi o colecție de lucrări, o lucrare individuală sau o parte componentă a unei lucrări [IFLA, 2009] (273).

Regăsirea informației – Procese, metode și proceduri folosite pentru extragerea selectivă a informațiilor înregistrate într-un fișier de date.

Standard – Orice cod de reguli sau proceduri stabile de bibliotecile naționale și internaționale, care reglementează controlul bibliografic, cum ar fi formatul MARC (catalogarea lizibilă la calculator), CIP (catalogare înaintea publicării) și ISBN/ISSN adoptate pentru industria de publicare [IFLA, 2013] (428).

Referințe bibliografice:

1. *Declarația de Principii Internaționale de Catalogare*, 2016. [accesat 04 martie 2018]. Disponibil: https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-ro.pdf
2. *Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*. Alcăt. Janna NICOLAEVA, Lidia ZASAVIȚCHI. Coord. șt.: Aurelia HANGANU. Resp. de ed.: Constantin MANOLACHE. Red. șt.: Nelly ȚURCAN. Chișinău, 2014. 536 p.
3. GOIAN, Natalia. Descrierea bibliografică – de la tradițional la modern. In: *Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu: dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate* : culeg. de comunicări de la conf. Intern. Consacrată aniversării a 130-a a BM. Chișinău, 2007, pp. 253-257.
4. GOIAN, Natalia. *Prelucrarea informației* : Man. pentru bibliotecile publice. Vol. 1. Chișinău, 2015. 122 p.
5. *Metodologia de aplicare a normelor ISBD(M)*. Bibl. centrală universitară din București. Asociația Bibliotecarilor din învățământ România. București, 1994. 163 p.
6. *Metodologie de aplicare a GOST-ului 7.1-2003 „Библиографическая запись. Библиографическое описание: Общие требования и правила составления = Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică: Cerințe și reguli generale de alcătuire”*. Coord. Valentina CHITOROAGĂ. Chișinău, 2016. 152 p.
7. REGNEALĂ, Mircea. *Vocabular de biblioteconomie și știința informării*. București : ABIR, vol. 1-2, 1995.
8. RICHTER, Brigitte. *Ghid de biblioteconomie*. Traducere de Gheorghe Buluță și Silvia Nistorescu. Chișinău: Arc, 1997. 220 p.
9. TĂTĂRESCU, Iulia. Standardizarea activității de bibliotecă în Republica Moldova. In: *Confluente Bibliografice*, 2007, nr. 1-2(7-8), pp. 75-81.
10. *ГОСТ 7.1-2003 - Библиографическая запись. Библиографическое описание : Общие требования и правила составления*. М, 2004. 95 p.